

แผนการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

1. ที่มาและความสำคัญของการควบคุมภายใน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ดำเนินการจัดทำแผนการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา 79 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด

กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 หลักเกณฑ์ปฏิบัติข้อ 3 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการประเมินผลการควบคุมภายในตามที่ หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยให้มีการรายงานผลตามข้อ 8 และ ข้อ 9

การควบคุมภายใน เป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งแทรกอยู่ในการปฏิบัติงาน ตามปกติของส่วนงานและสอดคล้องกับภารกิจและแผนปฏิบัติการของส่วนงานในองค์กร อันเป็นกระบวนการ ปฏิบัติการงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงาน ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้น ซึ่ง สถาบันฯ ได้กำหนดให้ทุกส่วนงานภายในองค์กรจัดทำแผนควบคุมภายในด้วยการประเมินตนเอง (CSA : Control Self – Assessment) ตามมาตรฐานการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศการควบคุมภายใน

2. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

- 1) เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของ การควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ ข้อบังคับ
- 2) เพื่อวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผลการควบคุมภายในของส่วนงานภายในองค์กร อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง
- 3) เพื่อให้ดำเนินงานของส่วนงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. แนวทางการวิเคราะห์และจัดทำแผนการควบคุมภายใน

ทุกส่วนงานภายในองค์กรจัดทำแผนควบคุมภายในด้วยการประเมินตนเอง (CSA : Control Self – Assessment) ซึ่งแต่ละส่วนงานใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและทบทวนความเสี่ยงของการ ควบคุมภายใน โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งเป็นการพิจารณาความเสี่ยงอย่าง บูรณาการในทุกมิติ ประกอบด้วย

- 1) แผนงานมีความเสี่ยงคงเหลือจากการควบคุมภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- 2) แผนปฏิบัติการของส่วนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

- 3) รายงานผลการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากสำนักตรวจสอบ
- 4) รายงานผลการตรวจสอบของบริษัทสามสิบล้อ ออโต้ จำกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- 5) ประเด็นการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ (ITA) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากสำนักงาน ป.ป.ช.

ซึ่งมีกระบวนการประเมินสภาพแวดล้อมการดำเนินงานและตัวบ่งชี้ปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจเป็นความเสี่ยง และจะส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ จากนั้นกำหนดแนวทางและมาตรการควบคุมการดำเนินงานที่เหมาะสม และจัดทำแผนการควบคุมภายในระดับส่วนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมุ่งเน้นให้การดำเนินงานของส่วนงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความถูกต้อง โปร่งใสเชื่อถือได้ อันเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

4. การประเมินความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

มีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงแผนงาน จำนวน 108 แผนงานจาก 17 ส่วนงาน โดยมีผลการประเมินความเสี่ยงแผนงาน จำแนกตามระดับความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	จำนวนแผนงาน/โครงการ	สัดส่วน (ร้อยละ)
สูงสุด	1	0.93
สูง	2	1.85
ปานกลาง	43	39.81
ต่ำ	62	57.41
รวม	108	100.00

โดยเป็นแผนงานที่มีความเสี่ยงในระดับสูงสุด สูง และระดับปานกลาง จำนวนทั้งสิ้น 46 แผนงาน ซึ่งเป็นระดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการจัดการและการควบคุมเพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลง จำแนกประเภทความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง				รวม
	ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)	ด้านการเงิน (Financial Risk)	ด้านกฎระเบียบ (Compliance Risk)	
สูงสุด	-	1	-	-	1
สูง	-	1	1	-	2
ปานกลาง	2	33	1	7	43
รวมระดับ ปานกลาง - สูงสุด	2	35	2	7	46

5. แผนการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สรุปความเสี่ยงและกิจกรรมการควบคุมที่สำคัญ ดังนี้

ความเสี่ยงที่สำคัญ	กิจกรรมการควบคุม	ส่วนงานที่รับผิดชอบ
1. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร		
1.1 การรายงานและแก้ไขเรื่องร้องเรียนไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> จัดประชุมคณะทำงานเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใส การประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน รวมถึงการประชุมคณะทำงานกำกับติดตามเรื่องร้องเรียน 	- สำนักผู้อำนวยการ
1.2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุของผู้ปฏิบัติงานของสถาบันไม่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำคู่มือจัดซื้อจัดจ้างและคู่มือปฏิบัติงานการบริหารพัสดุของสถาบัน รวมถึงปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานการบริหารพัสดุ จัดเวทีให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจงานจัดซื้อจัดจ้างและงานพัสดุให้กับผู้ปฏิบัติงานพัสดุประจำส่วนงาน 	- สำนักบริหารงานกลาง
1.3 ผู้ยืมเงินยืมทรองจ่ายบางส่วน ยังมีการส่งคืนเงินยืมทรองจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ และระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> สื่อสารผ่านเวทีประชุมต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ หลักเกณฑ์ ว่าด้วยการเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงินและการบริหารและจัดการการเงิน ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 	- สำนักการเงินและบัญชี
2. การพัฒนาองค์กรผู้ใช้นิติและแก้ไขปัญหาหนี้สิน		
2.1 การหาข้อสรุปร่วมกับองค์กรผู้ใช้นิติในการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ยังไม่ได้ช้อยติ ทำให้สถาบันไม่ได้รับการชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ในกรอบระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> จัดกลุ่มองค์กรผู้ใช้นิติตามระยะเวลาการค้างชำระหนี้ ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรผู้ใช้นิติที่มีการผิดนัดชำระหนี้ 	- สำนักสินเชื่อ
2.2 องค์กรผู้ใช้นิติ (สหกรณ์) ไม่สามารถปิดบัญชีได้ตามรอบปีบัญชีของสหกรณ์ ทำให้มีความเสี่ยงที่จะถูกยกเลิกสหกรณ์ และไม่สามารถเป็นกลไกในการบริหารโครงการต่อไปได้	<ul style="list-style-type: none"> ประสานสำนักงานภาคเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด จัดอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ 	- สำนักสินเชื่อ
2.3 องค์กรผู้ใช้นิติมีการบริหารจัดการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ส่งผลให้การดำเนินงานในการสร้างบ้านไม่แล้วเสร็จ มีการคืนงบประมาณ สมาชิกไม่ชำระหนี้สหกรณ์ และสหกรณ์ไม่สามารถปิดบัญชีได้	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้นิติในเรื่องการบริหารจัดการที่ดี ตั้งแต่เริ่มเบิกจ่ายสินเชื่อ บริหารจัดการสินเชื่อ การจัดสรรผลกำไรและขาดทุนขององค์กรผู้ใช้นิติ และสอบทานคุณภาพองค์กรผู้ใช้นิติ จัดให้มีกลไกการทำงานและติดตามระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนแก้ไขปัญหาสินเชื่อและหนี้ผิดนัดของสมาชิก ดำเนินการตามกระบวนการ/ขั้นตอนทางกฎหมาย หากการแก้ไขปัญหาไม่ได้ผล 	- สำนักงานภาค 5 ภาค

ความเสี่ยงที่สำคัญ	กิจกรรมการควบคุม	ส่วนงานที่รับผิดชอบ
3. การพัฒนาที่อยู่อาศัย		
3.1 การหยุดสร้างเขื่อนของ กทม. เนื่องจากผู้รับจ้างเดิมสิ้นสุดสัญญา ซึ่งอยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างใหม่ ทำให้การดำเนินโครงการไม่สามารถดำเนินการได้	<ul style="list-style-type: none"> ติดตามและประสานแผนดำเนินการก่อสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ลงพื้นที่สร้างความเข้าใจในเรื่องแผนการดำเนินการก่อสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานครกับกลุ่มเป้าหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการ 	- สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัย ชุมชนริมคลอง
3.2 การเปิดเผยข้อมูลแผนการพัฒนาระบบรางของการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย (รฟท.) ยังขาดความชัดเจน การจัดตั้งสหกรณ์ใช้ระยะเวลานาน และบางชุมชนคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่าง พอช. รฟท. และภาคีที่เกี่ยวข้องเป็นทีมทำงานร่วมในพื้นที่ เพื่อคลี่คลายปัญหาเป็นรายกรณี จัดตั้งคณะทำงานระดับเมืองที่มืองค์ประกอบด้วยหลายฝ่าย เป็นกลไกหลักในการทำงานในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจและสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ประสานกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อคลี่คลายปัญหา และติดตามเร่งรัดการจัดตั้งสหกรณ์ 	- สำนักบ้านมั่นคงและที่ดิน
3.3 องค์กรชุมชนไม่สามารถดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนงาน วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่งผลให้การสร้างบ้านและระบบสาธารณสุขอุปโภคบริโภคโครงการไม่แล้วเสร็จ มีการคั่งงบประมาณ และเกิดปัญหาในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อน ประชุมผู้รับประโยชน์ วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแผนงานร่วมกัน เชื่อมโยง และประสานหน่วยงานท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเชื่อมโยงขบวนชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วน 	- สำนักงานภาค 5 ภาค
3.4 การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแผน ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า และการปิดโครงการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนากองเลขาระดับโซน/จังหวัด และทีมทำงานร่วมในการกำกับติดตาม กำหนดแผนปฏิบัติการในการบริหารโครงการตามปีงบประมาณ ติดตาม กำกับ การบริหารโครงการในการรายงานผลการดำเนินงานและบันทึกปิดโครงการในระบบสารสนเทศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 	- สำนักบ้านมั่นคงและที่ดิน
3.5 พอช.ต้องรับภาระหนี้สิน และถูกฟ้องดำเนินคดีจากการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย รวมถึงไม่สามารถดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบรางได้ตามแผนงาน 5 ปี ที่เสนอ กรม. ได้	<ul style="list-style-type: none"> ประสาน รฟท. เพื่อแก้ไขปัญหาข้อติดขัดที่เกิดขึ้นในการบริหารสัญญาเช่าที่ดิน รฟท. และจัดตั้งทีมงานเพื่อคลี่คลายปัญหาในการดำเนินงานเช่าที่ดินระหว่าง พอช.กับ รฟท. และการเช่าช่วงที่ดินระหว่าง พอช.กับชุมชนโดยเร็ว เสนอมาตรการอนุมัติสินเชื่อกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาค่าเช่ารถไฟ โดยจัดงบประมาณบางส่วนจากงบเงินอุดหนุน หรือจัดให้มีสินเชื่อบริษัทชุมชนที่ค้างชำระค่าเช่า 	- สำนักบ้านมั่นคงและที่ดิน

ความเสี่ยงที่สำคัญ	กิจกรรมการควบคุม	ส่วนงานที่รับผิดชอบ
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการ		
4.1 การจัดทำรอบงบประมาณและแนวทางการสนับสนุนมีความล่าช้า ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำรอบงบประมาณและประกาศแนวทางการสนับสนุนงบประมาณ กำหนดมาตรฐานในการบริหารโครงการ 	- สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน
4.2 การรายงานผลและปิดโครงการสนับสนุนของขบวนองค์กรชุมชนไม่เป็นไปตามแนวทางและระยะเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนากองเลขาระดับโซน/จังหวัด และทีมทำงานร่วมในการกำกับติดตาม กำหนดแผนปฏิบัติการในการบริหารโครงการตามปีงบประมาณ กำกับ ติดตามการบริหารโครงการในการรายงานผลการดำเนินงานและบันทึกข้อมูลในการปิดโครงการในระบบสารสนเทศการบริหารจัดการโครงการ 	- สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ / สำนักงานภาคใต้
4.3 แผนงาน/โครงการ มีข้อมูลพื้นที่/กลุ่มเป้าหมายไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ในการเสนองบประมาณอุดหนุนรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ส่งผลต่อการพิจารณางบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมหารือร่วมกับฝ่ายบริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแผนงานโครงการ ประสานสำนักงานภาคและส่วนงานที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูลพื้นที่/กลุ่มเป้าหมายภายใต้โครงการต่าง ๆ 	- สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน
5. การพัฒนาคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน		
5.1 กองทุนสวัสดิการชุมชนยังมีคุณภาพไม่เพียงพอตามมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชนที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> นำเกณฑ์วัดผลมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชน จัดเวทีพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก ประสานภาคีหน่วยงานท้องถิ่นในการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักเลขานุการยุทธศาสตร์ชุมชนเข้มแข็ง - สำนักงานภาค 5 ภาค
5.2 การทบทวนสภาองค์กรชุมชนที่ดำเนินการไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551	<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการรับรองสถานภาพและองค์กรผู้ได้รับประโยชน์ รวมถึงแบบฟอร์ม เอกสารและขั้นตอน และทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระ 4 ปี นำแบบทบทวนสภาองค์กรชุมชนที่สมาชิกครบวาระ 4 ปี เป็นเครื่องมือในการทบทวนสมาชิกและกลุ่มองค์กรชุมชนที่ได้รับการจัดตั้ง ภายใต้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 โดยประสานการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานภาค 5 ภาค จัดเวทีทบทวนสภาองค์กรชุมชน ก่อนที่จะพัฒนาโครงการในแต่ละปี เพื่อทบทวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสภาองค์กรชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักเลขานุการยุทธศาสตร์ชุมชนเข้มแข็ง - สำนักงานภาค 5 ภาค

ความเสี่ยงที่สำคัญ	กิจกรรมการควบคุม	ส่วนงานที่รับผิดชอบ
	<ul style="list-style-type: none"> บันทึกข้อมูลสมาชิกและกลุ่มองค์กรชุมชนที่ได้รับการจัดแจ้งภายใต้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในระบบโปรแกรมสภาองค์กรชุมชน 	
6. การพัฒนาระบบข้อมูล การสื่อสาร และจัดการความรู้		
<p>6.1 การพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติ (API) ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้</p>	<ul style="list-style-type: none"> เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานภายนอก ตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ด้วยการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดชุดข้อมูลในการดำเนินการ และเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก 	- สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
<p>6.2 การสื่อสารไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมาย ทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่เกิดการรับรู้ ยอมรับ และสนับสนุนทิศทางการพัฒนาในแนวทางชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการผลิตสื่อหลากหลายช่องทาง และมีความต่อเนื่อง เสนอเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมที่มีความน่าสนใจและทันต่อเหตุการณ์ยุคสมัย 	- สำนักพัฒนานวัตกรรมชุมชนจัดการความรู้และสื่อสาร
7. การบริหารและพัฒนาบุคลากร		
<p>7.1 ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ยังไม่เพียงพอต่อภารกิจที่มีความหลากหลายขององค์กร รวมถึงแนวทางการพัฒนาเจ้าหน้าที่ยังไม่ตอบสนองการนำไปใช้จริง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการทบทวนและกำหนดหัวข้อการประเมินสมรรถนะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจงานตามโครงสร้างองค์กรใหม่ ขออนุมัติ ประกาศใช้ สร้างความเข้าใจการประเมิน competency ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ พร้อมทั้งประเมิน competency วิเคราะห์ competency gap และวางแผนการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผลการพัฒนาของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน 	- สำนักทรัพยากรบุคคล

สรุปจำนวนแผนการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกรายส่วนงาน

ลำดับ ที่	ส่วนงาน	ระดับความเสี่ยง				รวม
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงสุด	
1	สำนักงานภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก	6	3	-	-	9
2	สำนักงานภาคกลางและตะวันตก	1	3	-	-	4
3	สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	5	-	-	7
4	สำนักงานภาคเหนือ	4	2	-	-	6
5	สำนักงานภาคใต้	5	4	-	-	9
6	สำนักบ้านมั่นคงและที่ดิน	3	6	2	-	11
7	สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง	-	3	-	1	4
8	สำนักสินเชื่อ	7	3	-	-	10
9	สำนักเลขานุการยุทธศาสตร์ชุมชนเข้มแข็ง	4	3	-	-	7
10	สำนักผู้อำนวยการ	5	1	-	-	6
11	สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน	11	2	-	-	13
12	สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	3	1	-	-	4
13	สำนักพัฒนานวัตกรรมชุมชนจัดการความรู้และสื่อสาร	2	1	-	-	3
14	สำนักบริหารงานกลาง	-	2	-	-	2
15	สำนักการเงินและบัญชี	-	1	-	-	1
16	สำนักทรัพยากรบุคคล	4	3	-	-	7
17	สำนักตรวจสอบ	5	-	-	-	5
รวมทั้งสิ้น		62	43	2	1	108

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

1. ที่มาและความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา 79 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 มาตรฐาน ข้อ 2.6 หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ข้อ 2.7 ต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และ หลักเกณฑ์ปฏิบัติข้อ 9 จัดทำรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแล พิจารณอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับภารกิจ นโยบาย แผนปฏิบัติการ และกิจกรรมขององค์กร ซึ่งอาจมีสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด หรือปัญหา อุปสรรคที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือภารกิจขององค์กรโดยรวม จึงต้องมีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เพื่อช่วยป้องกันหรือควบคุมความเสียหายในการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และภารกิจที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่คณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กร จะต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กร ภารกิจตามนโยบาย และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร

- 1) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุม ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- 2) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
- 3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 4) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

3. การพิจารณาความเสี่ยง

สถาบันฯ มีการทบทวนความเสี่ยงคงเหลือจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และประเมินความเสี่ยงแผนงาน/โครงการจากแผนการควบคุมภายในที่มีความเสี่ยงในระดับสูงและสูงสุด ซึ่งเป็นระดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการจัดการและการควบคุมเพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลง

กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย ประเด็นความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง ระยะเวลาดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

4. การประเมินความเสี่ยงและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

จากการพิจารณาและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีโครงการที่มีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3 โครงการ คือ

- (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว
- (2) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง
- (3) โครงการบ้านพอเพียง

4.1 การประเมินความเสี่ยง : ในการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละประเด็นความเสี่ยงซึ่งโอกาส (Likelihood) คือ ความถี่/ความเป็นไปได้ในการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) คือ ความรุนแรง/ความเสียหายเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยมีระดับความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	แทนด้วยแถบสี	ความหมาย
ต่ำ	1-5	สีเขียว 	ระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	6 – 9	สีเหลือง 	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง
สูง	10 - 17	สีส้ม 	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
สูงสุด	18 - 25	สีแดง 	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละประเด็นความเสี่ยง มีผลการประเมินความเสี่ยง ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับคะแนน (โอกาส x ผลกระทบ)	ระดับ ความเสี่ยง
ประเด็นความเสี่ยง (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว		
(1.1) การหยุดสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้รับจ้างเดิมสิ้นสุดสัญญา ซึ่งอยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างใหม่ ส่งผลให้การก่อสร้างที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าวไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่กำหนดไว้	22 (5 x 4)	สูงสุด
ประเด็นความเสี่ยง (2) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง		
(2.1) การเปิดเผยข้อมูลแผนการพัฒนาระบบรางของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ที่จะส่งผลต่อชุมชนยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบตามเป้าหมาย	15 (3 x 4)	สูง
(2.2) การจัดตั้งสหกรณ์ใช้ระยะเวลานาน และบางชุมชนคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์		
ประเด็นความเสี่ยง (3) โครงการบ้านพอเพียง		
(3.1) การไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลตามระยะเวลาที่กำหนด	15 (3 x 4)	สูง

ผลกระทบ (Impact)	5	16	17	23	24	25
	4	9	14	(2) (3) 15	21	(1) 22
	3	5	8	13	19	20
	2	3	4	7	12	18
	1	1	2	6	10	11
		1	2	3	4	5
		โอกาส (Likelihood)				

4.2 แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : จากการประเมินความเสี่ยง สถาบันฯ มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง/ ปัจจัยเสี่ยง	ประเภท ความเสี่ยง	ผลกระทบที่มีนัยสำคัญ	การตอบสนอง/ วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1. โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว						
<p>1.1 การหยุดสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้รับจ้างเดิมสิ้นสุดสัญญา ซึ่งอยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างใหม่ ส่งผลให้การก่อสร้างที่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าวไม่สามารถดำเนินการได้</p> <p><u>ระดับความเสี่ยง</u> (โอกาส x ผลกระทบ) ระดับสูงมาก (5 x 4 = 22)</p>	<p>ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)</p>	<p>1. บางชุมชนไม่สามารถดำเนินโครงการได้หรือชะลอโครงการ ส่งผลให้การดำเนินโครงการล่าช้ากว่าแผนงาน</p> <p>2. ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่กำหนดไว้</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมายขาดความมั่นใจในการเข้าร่วมโครงการ</p>	<p>ควบคุม (Control)</p>	<p>1. ติดตามและประสานแผนดำเนินการก่อสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร</p> <p>2. ลงพื้นที่สร้างความเข้าใจในเรื่องแผนการดำเนินการก่อสร้างเขื่อนของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร กับกลุ่มเป้าหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจและเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการ เมื่อมีการสร้างเขื่อน</p>	<p>1 ตุลาคม พ.ศ. 2566</p> <p>-</p> <p>30 กันยายน พ.ศ. 2567</p>	<p>• สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง</p>

ประเด็นความเสี่ยง/ ปัจจัยเสี่ยง	ประเภท ความเสี่ยง	ผลกระทบที่มีนัยสำคัญ	การตอบสนอง/ วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
2. โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง						
<p>2.1 การเปิดเผยข้อมูลแผนการพัฒนาระบบรางของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบตามเป้าหมาย</p> <p>2.2 การจัดตั้งสหกรณ์ใช้ระยะเวลานานและบางชุมชนคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>ระดับความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ) ระดับสูง (3 x 4 = 15)</p>	<p>ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)</p>	<p>1. ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบรางไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย</p> <p>2. การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบรางไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายและแผนที่กำหนดไว้</p>	<p>ควบคุม (Control)</p>	<p>1. จัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่าง พอช. รฟท. และภาคีที่เกี่ยวข้องเป็นทีมงานร่วมในพื้นที่ เพื่อคลี่คลายปัญหา ข้อติดขัดเป็นรายกรณี</p> <p>2. จัดตั้งคณะทำงานระดับเมืองที่มีองค์ประกอบจากหลายฝ่าย เป็นกลไกหลักในการทำงานพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจและสื่อสารข้อมูลที่ต้องให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการได้ครบถ้วน</p> <p>3. ประสานกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อคลี่คลายปัญหา ข้อติดขัดในการจัดตั้งสหกรณ์</p>	<p>1 ตุลาคม พ.ศ. 2566</p> <p>–</p> <p>30 กันยายน พ.ศ. 2567</p>	<ul style="list-style-type: none"> • สำนักงานมั่นคงและที่ดิน • สำนักงานภาค

ประเด็นความเสี่ยง/ ปัจจัยเสี่ยง	ประเภท ความเสี่ยง	ผลกระทบที่มีนัยสำคัญ	การตอบสนอง/ วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
3. โครงการบ้านพอเพียง						
3.1 ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากรัฐบาลตามระยะเวลาที่ กำหนด <u>ระดับความเสี่ยง</u> (โอกาส x ผลกระทบ) ระดับสูง (3 x 4 = 15)	ด้านการเงิน (Financial Risk)	1. ไม่สามารถดำเนินการ ซ่อมแซม/ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ของผู้มีรายได้น้อยที่มีความ เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย ในโครงการบ้านพอเพียงได้ ตามเป้าหมายและแผนที่ กำหนดไว้ 2. คริวเรือนผู้เดือดร้อนไม่ได้ รับการแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัย	ควบคุม (Control)	จัดทำแผนการดำเนินงานและข้อมูล กลุ่มเป้าหมายผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อ เสนอขอรับงบประมาณในการซ่อมแซม/ ปรับปรุงที่อยู่อาศัย	1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 - 30 กันยายน พ.ศ. 2567	<ul style="list-style-type: none"> • สำนักบ้านมั่นคง และที่ดิน • สำนักงานภาค